

Reglur um stuðningsþjónustu við börn og fjölskyldur

Reglur um stuðningsþjónustu við börn og fjölskyldur samþykktar í velferðarráði 18.apríl 2023.

Reglur um stuðningsþjónustu við börn og fjölskyldur samþykktar í bæjarstjórn 2.maí 2023.

1.gr. Lagagrundvöllur

Í reglum þessum er kveðið á um útfærslu á þjónustu sem sveitarfélögum er skylt að veita, sbr. VII. og VIII. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, og 8. gr. sem og IV. kafla laga um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir, nr. 38/2018. Lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna, nr. 86/2021. Í reglum þessum er fjallað um stoð- og stuðningsþjónustu samkvæmt framangreindum lögum. Orðið stuðningur er í reglum þessum notað yfir þá þjónustu sem fellur undir framangreind ákvæði.

2.gr. Markmið

Stuðningurinn er til handa foreldrum, forsjáraðilum og eftir atvikum vistunaraðilum við uppeldi barna eða til að styrkja þá í foreldrahlutverki sínu svo þeir geti búið börnum sínum örugg og þroskavænleg uppeldisskilyrði. Einnig er stuðningurinn til handa börnum og fjölskyldum þeirra sem þurfa aðstoð vegna fötlunar, skerðinga, langvinnra veikinda og/eða félagslegra aðstæðna. Markmiðið er að styrkja stuðningsnet fjölskyldunnar svo að hún sé betur í stakk búin til að takast á við uppeldishlutverkið. Mikilvægt er að þjónusta sé snemmtæk og samþætt skv. lögum nr. 86/2021 um samþættingu þjónustu þegar svo á við. Lögð skal áhersla á að styrkja fatlaða foreldra við að halda heimili og taka þátt í samfélaginu. Leggja ber áherslu á sérhæfða ráðgjöf og félagslegan stuðning til þess að hvetja til félagslegs samneytis. Þegar börnum er veittur stuðningur skal hafa það að leiðarljósi sem er viðkomandi barni fyrir bestu og stuðlar að félagslegri aðlögun þess og þroska. Stuðningur samkvæmt reglum þessum skal ætíð koma fram í stuðningsáætlun, eða einstaklingsbundinni þjónustuáætlun, eftir því sem við á hverju sinni og vera í eðlilegu samhengi við aðra aðstoð.

3. gr. Stuðningur

Stuðningur fyrir börn og fjölskyldur er til handa þeim sem þurfa aðstoð vegna félagslegra aðstæðna, skertrar getu, álags, veikinda eða fötlunar. Stuðningur samkvæmt reglum þessum er veittur bæði innan heimilis og utan. Við veitingu stuðnings til fjölskyldna skal ætíð leita eftir sjónarmiði barns eftir því sem aldur þess og þroski leyfir. Um er að ræða eftirfarandi stuðning:

3.1 Foreldrafræðsla og uppeldisráðgjöf

Markmið með foreldrafræðslu og uppeldisráðgjöf er að aðstoða og leiðbeina foreldrum, forsjáraðilum eða vistunaraðilum við að tryggja þroskavænleg uppeldisskilyrði og aðbúnað barna. Allur stuðningur miðar að því að mæta mismunandi þörfum foreldra og að því að valdefla þá í hlutverki sínu.

Námskeið: Markmið námskeiða er að efla félagsfærni, uppeldisfærni og líðan barna og fjölskyldna.

3.2 Lífsleikni og samfélagsþátttaka

Hópastarf fyrir 6-18 ára: Markmið hópastarfs er að rjúfa félagslega einangrun og efla lífsleikni og samfélagsþátttöku. Lögð er áhersla á félagsfærni og athafnir sem krefjast samskipta auk þess að kenna barni að vera í hópi og efla sjálfstraust þess og jákvæð samskipti. Hópastarf er liður í að efla einstaklinga til aukinnar sjálfshjálpar.

Einstaklingsstarf fyrir 6-18 ára: Markmið með einstaklingsstarfi er að rjúfa félagslega einangrun, efla lífsleikni, samfélagsþátttöku og efla börn til aukinnar sjálfshjálpar. Einstaklingsstarf getur verið allt að 12 klst. á mánuði.

3.3 Stuðningsfjölskylda

Stuðningsfjölskylda fyrir 0-18 ára: Markmið með stuðningsfjölskyldu er að styðja foreldra í foreldrahlutverki sínu, veita þeim hvíld og/eða styrkja stuðningsnet barns eftir því sem við á og auka möguleika barnsins á félagslegri þátttöku. Heimilt er að veita þeim sem orðnir eru 18 ára og búa í foreldrahúsum áframhaldandi stuðningsfjölskyldu á meðan beðið er eftir annars konar stuðningi. Dvöl hjá stuðningsfjölskyldu getur að hámarki verið 2 sólarhringar á mánuði.

Sótt er um leyfi til að gerast stuðningsforeldri á heimasíðu Gæða og eftirlitsstofnunar gev.is á grundvelli 8. og 9. gr. laga um Gæða- og eftirlitsstofnun velferðarmála nr. 88/2021, 15. gr. laga um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir nr. 38/2018.

Gerður er verksamningur við stuðningsforeldra. Stuðningsforeldrar skulu sýna fram á að tryggingar og eldvarnir séu fullnægjandi á heimili sínu.

Greiðslur til stuðningsforeldra eru verktakagreiðslur. Greitt er fyrir hvern sólahring sem barnið dvelur hjá stuðningsfjölskyldu og tekur samningsfjárhæð mið af umönnunarmati Tryggingastofnunar ríkisins.

- Vegna barna með umönnunarmat skv. 1. fl. Er greitt sem svarar til 85% af upphæð af meðlags Tryggingastofnunar fyrir hvern sólahring sem barn dvelur hjá stuðningsfjölskyldu.
- Vegna barna með umönnunarmat skv. 2. fl. Er greitt sem svarar til 75% af upphæð meðlags Tryggingastofnunar fyrir hvern sólahring sem barn dvelur hjá stuðningsfjölskyldu.
- Vegna barna sem eru með umönnunarmat skv. 3. fl. er greitt sem svarar til ½ upphæðar af meðlagi Tryggingastofnunar fyrir hvern sólahring sem barn dvelur hjá stuðningsfjölskyldu.
- Vegna barna sem eru metin í þörf fyrir stuðningsfjölskyldu en eru ekki með umönnunarmat frá Tryggingastofnunar er greitt sem svarar til ½ upphæðar af meðlagi Tryggingastofnunar fyrir hvern sólahring sem barn dvelur hjá stuðningsfjölskyldu.

3.4 Skammtímadvöl

Skammtímadvöl fyrir fötluð börn eða börn með miklar þroska- og/eða geðraskanir á aldrinum 0-18 ára. Fötluð börn og ungmenni eiga rétt á skammtímadvöl utan heimilis þegar þörf krefur. Markmið með skammtímadvöl er að gefa fötluðum börnum kost á að dvelja tímabundið utan heimilis síns þegar um er að ræða miklar stuðningsþarfir umfram jafnaldra og til að styðja við fjölskyldu barnsins. Stuðningur í skammtímadvöl getur verið allt frá hluta úr degi og í allt að 15 sólahringar á mánuði. Heimilt er að veita þeim sem orðnir eru 18 ára og búa í foreldrahúsum áframhaldandi skammtímadvöl á meðan beðið er eftir annars konar stuðningi. Dvöl barns í skammtímadvöl og hjá stuðningsfjölskyldu getur samanlagt verið að hámarki 15 sólahringar á mánuði.

3.5 Frístundarþjónusta

Skjólíð er frístundarþjónusta fyrir fötluð börn og ungmenni og starfar skv. 16.gr. laga um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir nr.38/2018. Þjónustan skal vera einstaklingsmiðuð og á því formi sem best hentar viðkomandi. Veita skal þjónustu vegna fötlunar samhliða almennum frístundatilboðum, eins og mögulegt er. Þessi þjónusta skal að jafnaði taka mið af metnum stuðningsþörfum og vera hluti af einstaklingsbundinni þjónustuáætlun viðkomandi barns eða ungmennis. Skjólíð starfar ekki á lögbundnum frídögum.

3.6 Ráðgjöf sérfræðingateymis

Sé það mat barna og fjölskylduteymis að ekki sé með fullnægjandi hætti hægt að mæta þörfum barns með þeim úrræðum sem eru til staðar og hafa verið fullreynd skal leita ráðgjafar sérfræðingateymis sbr. 20.gr.l.nr. 38/2018. Teymið skal vera sveitarfélögum til ráðgjafar vegna þjónustu og úrræða.

3.7 Búseta barna utan heimilis

Sé niðurstaða sérfræðingateymis að barn þurfi þjónustu samkvæmt lögum nr.38/2018 og því sé fyrir bestu að það búi utan heimilis fjölskyldu þess skal eftir fremsta megni reyna að finna barninu annað heimili í nærsamfélagi þess og gera því kleift að viðhalda sambandi við upprunafjölskyldu sína eða útbúa sérstakt húsnæði fyrir barn í samræmi við reglugerð um búsetu fyrir börn með miklar þroska- og geðraskanir nr.1038/2018.

4. gr. Skilyrði fyrir því að umsókn um stuðning við börn og fjölskyldur verði samþykkt.

Umsækjandi skal uppfylla öll eftirtalin skilyrði til að fá stuðning samkvæmt reglum þessum.

- Umsækjandi og barn/börn hans sem umsókn lýtur að skulu eiga lögheimili í Reykjanesbæ þegar sótt er um.
- Umsækjandi skal hafa forsjá barns/barna sem umsókn lýtur að.
- Umsækjandi og barn/börn hans skulu vera metin í þörf fyrir stuðning samkvæmt matsviðmiðum á fylgiskjali 1 með reglum þessum. Fatlað fólk sem er með lögheimili utan Reykjanesbæjar getur sótt um stuðning samkvæmt reglum þessum en skilyrði er að umsækjendur skrái lögheimili sitt í Reykjanesbæ þegar stuðningur hefst.

5. gr. Umsóknir og mat. Aðgengi að stuðningi

Óski foreldri barns eftir ráðgjöf og stuðningi skal panta viðtal við ráðgjafa á velferðarsviði. Leiði viðtöl í ljós að þörf sé á stuðningi samkvæmt reglum þessum skal framkvæmt mat á stuðningsþörfum samkvæmt matsviðmiðum á fylgiskjali 1. Stuðningurinn skal nánar útfærður í samvinnu við ráðgjafa. Mat á stuðningsþörfum verður ígildi umsóknar skv. reglum þessum.

6. gr. Mat á stuðningsþörf

Mat á stuðningsþörf er gert í samvinnu við umsækjanda og ráðgjafa og tekur mið af þörfum fjölskyldunnar skv. VII. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991. Mat á stuðningsþörf fer fram á skrifstofu velferðarsviðs, á heimili umsækjanda eða á öðrum vettvangi umsækjanda. Niðurstaða mats skal koma fram í áætlun máls. Við mat á stuðningsþörf er horft til heildaraðstæðna fjölskyldunnar og skipulags daglegs lífs. Markmiðið er ætíð að styðja fjölskylduna til að leita sem bestu mögulegu lausna hverju sinni. Við mat á þörf og forgangsroðun skal líta til eftirfarandi atriða þegar metið er hversu brýn þörf er fyrir stuðning:

- a. Færni/getu og styrkleika.
- b. Félagslegra aðstæðna og félagslegs tengslanets.
- c. Samfélagsþátttöku, valdeflingar og virkni.
- d. Hvaða afleiðingar töf á veitingu stuðnings hafi fyrir umsækjanda.
- e. Annars veitts stuðnings.

Vísað er til matsviðmiða á fylgiskjali 1 með reglum þessum. Sé niðurstaða mats sú að aðstæður barns og fjölskyldu séu með þeim hætti að ekki sé þörf á stuðningi samkvæmt reglum þessum, samkvæmt matsviðmiðum á fylgiskjali 1 með reglum þessum, ber að synja umsókninni.

7. gr. Stuðningsáætlun

Áður en stuðningur hefst skal gera stuðningsáætlun eða einstaklingsbundna þjónustuáætlun. Þar skal m.a. koma fram gildistími samþykktar, hvers konar stuðningur verði veittur, verkefni og vinnutilhögun. Stuðningurinn skal ætíð byggja á skýrum markmiðum og koma skal fram hvernig árangur verði metinn. Í þeim tilvikum sem stuðningsþörf er viðvarandi skal 12 mánuðum áður en umsækjandi nær 18 ára aldri liggja fyrir áætlun um áframhaldandi stuðning.

8. gr. Forgangsroðun umsókna

Fullnægi umsækjandi skilyrðum 4. gr. reglna þessara skal um umsókn metin á grundvelli þeirra matsviðmiða sem tilgreind eru í 6. gr. og á fylgiskjali 1 með reglum þessum. Að mati loknu raðast umsóknir í forgangsroð á grundvelli viðmiða sem tilgreind eru á fylgiskjali 2 með reglum þessum. Þegar umsókn um stuðning hefur verið samþykkt er gerð stuðningsáætlun eða einstaklingsbundin þjónustuáætlun og stuðningur getur hafist. Ef fyrir séð er að stuðningurinn geti ekki hafist innan þriggja mánaða skal

umsókn sett á biðlista. Umsækjandi er upplýstur um áætlaða lengd á biðtíma og hvaða stuðningur standi honum til boða á biðtímanum, sbr. ákvæði reglugerðar um biðlista, forgangsörðun og úrræði á biðtíma eftir þjónustu, nr. 1035/2018.

9. gr. Tími og umfang stuðnings

Almennt er stuðningur veittur milli kl. 07:00 og 23:00 en þó skal ávallt taka mið af þörfum barns og fjölskyldu. Stuðningur samkvæmt reglum þessum er veittur í samræmi við einstaklingsbundnar þarfir í samráði við ráðgjafa. Um umfang stuðningsþjónustu vísast til 5. mgr. 26. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, þar sem fram kemur að aðstoð geti numið allt að 15 klukkustundum á viku hvað varðar veitingu stuðningsþjónustu. Um stoðþjónustu vísast til laga um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir, nr. 38/2018.

10. gr. Gildistími og endurmat

Þegar stuðningur hefst skal uppfæra stuðningsáætlun og samþykkja stuðning til ákveðins tíma, í fyrsta skipti til þriggja mánaða en að þeim tíma liðnum skal endurmeta fyrirkomulagið með tilliti til framlengingar. Eigi sjaldnar en á 12 mánaða fresti skal árangur metinn, gerðar viðeigandi breytingar eða stuðningi lokið. Þegar breytingar verða á aðstæðum og högum fjölskyldu skal endurmeta stuðningsþörf. Í þeim tilvikum sem stuðningsþörf er viðvarandi þarf ekki að sækja um að nýju heldur skal endurnýja áætlun á tveggja ára fresti.

11. gr. Könnun á aðstæðum

Kanna skal aðstæður umsækjanda svo fljótt sem unnt er eftir að beiðni um viðtal berst. Sama á við ef velferðarsviði Reykjanesbæjar berst upplýsingar um nauðsyn á aðstoð með öðrum hætti. Velferðarsvið Reykjanesbæjar skal taka ákvörðun í máli svo fljótt sem unnt er og tryggja að mál sé nægjanlega upplýst áður en ákvörðun er tekin.

12. gr. Samvinna við umsækjanda

Við meðferð umsóknar, öflun gagna og ákvarðanatöku skal leitast við að hafa samvinnu og samráð við umsækjanda eftir því sem unnt er en að öðrum kosti við lögráðamann eða persónulegan talsmann hans eftir því sem við á. Leita skal eftir afstöðu barns eða eftir atvikum hafa samráð við það, eftir því sem aldur og þroski þess leyfir, um málefni þess áður en ákvörðun um veitingu stuðnings er tekin. Sérstaklega skal gætt að frumkvæðisskyldu hvað varðar afgreiðslu umsókna um stuðningsþjónustu fyrir fatlað fólk, sbr. 32. gr. laga um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir nr. 38/2018.

13. gr. Endurskoðun

Rétt til stuðnings samkvæmt reglum þessum má endurskoða hvenær sem er. Meta skal hvort umsækjandi fullnægi skilyrðum reglna þessara og hvort breytingar sem orðið hafa á aðstæðum umsækjanda og/eða annarra heimilismanna hafi áhrif á rétt hans.

14. gr. Rangar eða villandi upplýsingar

Ef sannreynt er við meðferð máls að upplýsingar sem umsækjandi hefur veitt eru rangar eða villandi, stöðvast afgreiðsla umsóknarinnar á meðan umsækjanda er gefið tækifæri til að

leiðrétta eða bæta úr annmörkum. Ef umsókn um stuðning samkvæmt reglum þessum er lögð fram á grundvelli rangra eða villandi upplýsinga af hálfu umsækjanda veldur það ógildi umsóknar eða getur leitt til afturköllunar ákvörðunar.

15. gr. Varðveisla gagna, trúnaður og aðgangur að gögnum

Málgögn er varða persónulega hagi einstaklinga skulu varðveitt með tryggilegum hætti. Hafi starfsmenn kynnst einkahögum umsækjanda eða annarra í starfi sínu er leynt eiga að fara með samkvæmt lögum eða eðli máls er þeim óheimilt að fjalla um þau mál við óviðkomandi nema að fengnu samþykki viðkomandi. Umsækjandi á rétt á að kynna sér upplýsingar úr skráðum gögnum sem varða mál hans að svo miklu leyti sem það stangast ekki á við trúnað gagnvart öðrum. Vinnsla mála og varðveisla gagna byggist á lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, nr. 90/2018.

16. gr. Leiðbeiningar til umsækjanda.

Við afgreiðslu umsóknar skal starfsmaður velferðarsviðs Reykjanesbæjar bjóða umsækjanda ráðgjöf ef þörf er á og veita upplýsingar um réttindi sem hann kann að eiga annars staðar. Þá skal starfsmaður einnig upplýsa umsækjanda um þær skyldur sem kunna að hvíla á honum vegna framkvæmdar samkvæmt reglum þessum.

17. gr. Heimildir til ákvarðana samkvæmt reglum þessum.

Starfsmenn velferðarsviðs Reykjanesbæjar taka ákvarðanir samkvæmt reglum þessum í umboði velferðarráðs Reykjanesbæjar.

18. gr. Niðurstaða og rökstuðningur synjunar.

Kynna skal niðurstöðu umsóknar með skriflegum hætti svo fljótt sem unnt er. Sé umsókn hafnað skal umsækjandi fá skriflegt svar þar sem vísað er með skýrum hætti til viðeigandi ákvæða reglna þessara og leiðbeint um heimild til að óska rökstuðnings fyrir synjun. Upplýsa skal umsækjanda um rétt hans til að fara fram á að áfrýjunarnefnd velferðarráðs fjalli um umsóknina en slík beiðni skal berast áfrýjunarnefnd velferðarráðs innan fjögurra vikna frá því að umsækjanda barst vitneskja um ákvörðun. Ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs skal kynnt umsækjanda bréflega og um leið skal honum kynntur réttur hans til málskots til úrskurðarnefndar velferðarmála.

19. gr. Heimild áfrýjunarnefndar Reykjanesbæjar til að veita undanþágu frá reglum þessum

Áfrýjunarnefnd Reykjanesbæjar hefur heimild til að veita undanþágu frá reglum þessum ef sérstakar málefnalegar ástæður liggja fyrir og umsækjandi fer fram á það með sérstakri beiðni til áfrýjunarnefndar Reykjanesbæjar innan fjögurra vikna frá því umsækjanda barst vitneskja um ákvörðun.

20. gr. Kæra til úrskurðarnefndar velferðarmála

Umsækjandi getur kært ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs til úrskurðarnefndar velferðarmála. Skal það gert innan þriggja mánaða frá því að umsækjanda var kunngerð ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs.

21. gr. Gæðaeftirlit

Samkvæmt lögum nr. 88/2021 um Gæða- og eftirlitstofnun velferðarmála geta notendur þjónustu sem lýtur Gæða- og eftirlitstofnunar velferðarmála beint kvörtun yfir gæðum þjónustunnar til Gæða og eftirlitsstofnunar. Í kvörtun skal koma fram að hverjum hún beinist og lýsing á atvikum sem eru tilefni kvörtunar.

22. gr. Gildistaka

Reglur þessar kveða á um útfærslu á þjónustu sem sveitarfélögum er skylt að veita og eru settar með stoð í VII. og VIII. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, 8. gr. Lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna, nr. 86/2021 sem og IV. kafla laga um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir, nr. 38/2018.

Mat á stuðningsþörfum barns

Samkvæmt reglum velferðarsviðs um stuðning við börn og fjölskyldur

Við mat á stuðningsþörf fyrir börn og fjölskyldur eru eftirfarandi þættir skoðaðir, niðurstöður gefa til kynna stuðningsþörf sem metin er velferðarsviði Reykjanesbæjar.

- 1. Færni/geta og styrkleikar**
 - a. Færni og styrkleikar
 - b. Samskipti og félagsleg virkni
 - c. Áhugamál
 - d. Umönnunar og stuðningsþörf
- 2. Félagslegar aðstæður og tengslanet**
 - a. Fjölskylduaðstæður
 - b. Nánasta tengslanet
 - c. Ráðgjöf og stuðningur utan Reykjanesbæjar
 - d. Líðan barns/barna
- 3. Samfélagleg þátttaka, valdefling og virkni**
 - a. Samskipti og félagleg virkni
 - b. Virkni í skóla, frístund, frítíma og/eða vinnu
- 4. Önnur atriði**
 - a. SiS- mat
 - b. Umönnunarmat
 - c. Fötlunargreining og/eða aðrar greiningar
 - d. Líkamlegt heilsufar
 - e. Stuðningsþarfir
 - f. Virk þjónustu- eða einstaklingsáætlun

Forgangsroðum samkvæmt reglum Reykjanesbæjar um stuðningsþjónustu við börn og fjölskyldur

Við mat á forgangi er byggt á matsviðmiðum á fylgiskjali 1. Litið er til eftirfarandi atriða þegar metið er hversu brýn þörf er fyrir stuðning:

- Færni, getu og styrkleika
- Félagslegra aðstæðna og félagslegs tengslanets
- Samfélagsþátttöku, valdeflingar og virkni
- Hvaða afleiðingar töf á veitingu á stuðningi hafi fyrir umsækjanda
- Annars stuðnings sem viðkomandi fær

1. Snemmtæk íhlutun

Aðstæður barns og fjölskyldu er með þeim hætti að grípa þarf inn í aðstæður fjölskyldu í forvarnarskyni, til þess að fyrirbyggja meiri háttar inngrip síðar. Töf á stuðning hefur í för með sér miklar afleiðingar fyrir notendur.

2. Stuðningur til staðar

Aðstæður barns og fjölskyldu er með þeim hætti að viðeigandi stuðningur er til staðar og mikilvægt er að halda honum áfram.

3. Töf hefur óverulegar afleiðingar

Aðstæður barns og fjölskyldu eru ekki með þeim hætti að veita þurfi stuðning strax, m.a. með hliðsjón af félagslegum aðstæðum og öðrum veittum stuðning. Töf á veitingu stuðnings hefur óverulegar afleiðingar.